

21. Свенціцький І. Національний музей у Львові в 1920 р. // Український вісник. – Львів, 1921. – Р.І. – Ч.8. – С.2.
22. Смик Р. Шкільний музей та архів при Українській державній гімназії в Станіславі // Музей Української гімназії № 1 м. Івано-Франківська.
23. Труш І. Український Національний музей ім. Шевченка у Львові // Український вісник. – Львів, 1921. – Р.І. – Ч.37. – С.2-3.
24. Труш І. Український Національний музей ім. Шевченка у Львові // Український вісник. – Львів, 1921. – Р.І. – Ч. 39. – С.2.
25. Труш І. Український Національний музей ім. Шевченка у Львові // Український вісник. – Львів, 1921. – Р.І. – Ч. 61. – С.2.
26. Труш І. Український Національний музей ім. Шевченка у Львові // Український вісник. – Львів, 1921. – Р.І. – Ч. 64. – С.2.
27. Українське народне мистецтво на Хліборобській виставі в Стрию // Нова хата. – Львів, 1927. – Р. III. – Ч. 10. – С.1-2.
28. Хроніка // Мистецтво L'ART. – Львів: Ізмагд, 1932. – Ч.І. – С.26-28.

The peculiarities of the museum activity in Halychyna have been analysed in the article. Also attention is drawn to the national character of this process.

Вікторія Типчук

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК НАРОДНИХ МАЙСТРІВ ДЕРЕВ'ЯНОГО БУДІВНИЦТВА І РІЗЬБАРСТВА ДЕЛЯТИНЩИНИ

На Гуцульщині у другій половині XIX – на початку XX ст. існувало декілька центрів деревообробництва. Найбільш виразними центрами, де формувалися способи, прийоми, техніка художньої деревообробки, а також стилістика гуцульської різьби були осередки народної творчості, розташовані як у селах Яворові, Річці, Брустурах, місті Косові (Східна Гуцульщина), так і на Делятинщині (Західна Гуцульщина) [1].

Населений пункт	Майстри				Разом
	будівничі	теслі	столярі	різьбярі	
м.Надвірна		4	9	4	17
смт.Делятин	2			4	6
с.Заріччя	9				9
с.Білі Ослави	6	16	3		25
с.Микуличин	3	2		6	11
м.Яремче (Дора)		1		5	6
м.Яремче (Ямна)				1	1
с.Райфалове		1			1
с.Поломисте				1	1
с.Верхній Майдан		2			2
Разом	20	26	12	20	79

Деревообробні промисли майстрів Делятинщини характеризувалися значною кількістю будівничих, теслів, столярів, різьбярів. Статистичні дані свідчать, що найбільше майстрів деревообробки проживало у селах Білі Ослави, Микуличині, Заріччі, містах Яремче, Надвірна, селищі Делятин [2].

Укладений покажчик є однією з перших спроб увести в науковий та соціально-культурний обіг досі невідомі імена майстрів деревообробки Делятинщини. Джерельною основою поданого іменного покажчика стали авторські польові матеріали, зібрані впродовж 1996-2002 рр. на території Західної Гуцульщини (с. Верхній Майдан, с. Стримба, смт. Битків, смт. Делятин, смт. Ворохта Надвірнянського р-ну Івано-Франківської обл.) та літературні джерела.

Матеріали покажчика містять важливий фактологічний матеріал для подальших фахових досліджень, а також можуть бути використані при створенні теоретичних курсів, спецкурсів декоративно-вжиткового мистецтва Гуцульщини та укладанні навчальних посібників.

Структура покажчика. Імена майстрів подаються в алфавітному порядку з зазначенням років народження і смерті (коли вони відомі), якщо таких даних немає, ставимо – (...–...). Після стислої інформації про майстра вказуються літературні джерела та матеріали авторських досліджень. Поси-

лання на джерела, які згадуються вдруге, подаються без зазначення місця та року видання, а у статтях опускаємо назву збірника та ім'я упорядника (це не стосується газетних публікацій).

1. БАХМАТ Василь (...), будівничий початку XX ст. із с.Заріччя. Разом із будівничими Іваном Бахматом, Василем Вациком, Данилом Вациком, Михайлом Стельмашуком зводив у 1937-1942 рр. церкву Покрови Богородиці в с.Заріччі за проектом архітектора І.Левицького. Брав участь у будові та ремонті дерев'яних церков на Гуцульщині. (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі // Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.4. – Львів: Логос. 1999. – С.510; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – Чикаго, 1985. – С.215; Риндер Д. Собор св.Покрови // Народна воля. – 1993. – 10 листопада. – С.4).

2. БАХМАТ Іван (...), будівничий початку XX ст. із с.Заріччя. Разом із Василем Бахматом, Данилом Вациком, Михайлом Стельмашуком збудував у 1937-1942 рр. церкву Покрови Богородиці в с.Заріччі за проектом архітектора І.Левицького (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.215; Риндер Д. Собор св.Покрови // Народна воля. – 1993. – 10 листопада. – С.4).

3. БАХМАТ Микола (...), будівничий початку XX ст. із с.Заріччя (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.215).

4. БІЛІШЕВСЬКИЙ Богдан (...), різьбяр кін. XIX – поч. XX ст. із м.Надвірної. Організував у рідному місті різьбярську школу, учні якої виготовляли свічники, вази, тарілки, пудрениці, писанки. Його учнями були Юрій Гринюк, Стефко Микитюк, Зеновій Дем'янчук, Володимир Юркевич, Микола Йосипенко та ін. Він автор різьбленого декору, що оздоблював велику залу нарад у будинку Відділу Повітового в м.Надвірній (Альманах Станіславської землі / Ред. упор. Б.Кравців, М.Климишин. – Нью-Йорк–Торонто–Мюнхен, 1975. – Т.1. – С.818, 825; Йосипенко М. З різцем у руках // Народна воля. – 1992. – 8 січня. – С.2-3).

5. БІРЯК Іван (...), тесля-будівничий поч. XIX ст. із Делятинщини. Працював разом з іншими майстрами на будівництві Дмитріївської церкви в с.Білі Ослави у 1835 р., про що свідчить напис на одвірку південних дверей (Митці України. Енциклопедичний довідник. – К., 1992. – С.716; Памятники градостроительства и архитектуры УССР. – К., 1985. – Т.2. – С.241; Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.510).

6. БОДИКІВ Андрій (...), будівничий з с.Микуличин, зводив споруди селянського двору. Відома побудована ним хата у 1832 р. у присілку Микуличина За Погарем (польові обстеження Івана Могитича). (Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.510).

7. БОЙКІВ Григорій (...), тесля-будівничий сер. XIX ст. із Делятинщини. Працював разом з іншими майстрами на будівництві Дмитріївської церкви в с.Білі Ослави у 1835 р., про що свідчить напис на одвірку південних дверей (Митці України. Енциклопедичний довідник. – С.716; Памятники градостроительства и архитектуры УССР. – Т.2. – С.241; Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.511).

8. БОЙКО І. (1875–1944), різьбяр із с.Поломистого, майстер “писаних” столів [3]. Належав до т. зв. микуличинської групи майстрів-різьбярів (Клапчук М. Писані столи

И Типчук. Іменний покажчик народних майстрів дерев'яного будівництва і різьбярства Делятинщини

Делятинщини / Культура та побут населення Українських Карпат. – Ужгород, 1972. – С.53-55).

9. БОЙКО М. (...-...), майстер писаних столів кін. ХІХ – поч. ХХ ст. із Делятинщини. Належав до т. зв. дорянської групи майстрів-різьбярів (Клапчук М. Писані столи Делятинщини. – С.53-55).

10. ВАЦИК Василь (...-...), будівничий поч. ХХ ст. із с.Заріччя. Разом із Василем Бахматом, Іваном Бахматом, Данилом Вациком, Михайлом Стельмашуком збудував у 1937-1942 рр. церкву Покрови Богородиці в с.Заріччі за проектом архітектора І.Левицького (Риндер Д. Собор св.Покрови // Народна воля. – 1993. – 10 листопада. – С.4.).

11. ВАЦИК Данило (...-...), будівничий поч. ХХ ст. із с.Заріччя. Разом з Василем Бахматом, Іваном Бахматом, Василем Вациком, Михайлом Стельмашуком зводив у 1937-1942 рр. церкву Покрови Богородиці в с.Заріччі за проектом архітектора І.Левицького (Риндер Д. Собор св.Покрови // Народна воля. – 1993. – 10 листопада. – С.4.).

12. ВАЦИК Максим (...-...), будівничий кін. ХІХ – поч. ХХ ст. із с.Заріччя. Брав участь у будівництві і ремонті церков на Гуцульщині (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.511; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.215).

13. ВЕРЕДЮК Дмитро (1867–15.03.1928), різьбяр із с.Микуличина, майстер писаних столів (збереглося сім). Виготовляв різьблені куделі, веретена, топірці (Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – Львів: Світло й Тінь, 1994. – С.78; Клапчук М. Писані столи Делятинщини / Культура та побут населення Українських Карпат. – С.53-55).

14. ВЕРЕДЮК Юрко (...-...), будівничий кін. ХІХ – сер. ХХ ст. із с.Микуличина. Будував церкви, вілли, споруди селянського двору (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.511; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.370).

15. ГАВРИШОК Федір (25.01.1882–1950), майстер скрипок із смт.Ворохта. Митці Галичини того часу високо цінували його вироби (Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.78).

16. ГНАТЮК Федір (...-...), тесля-будівничий сер. ХІХ ст. із с.Микуличина. Зводив будівлі селянського двору, відома хата його роботи у присілку Микуличина Кичерки (польові обстеження І.Могитича) (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.512).

17. ГРЕЩУК Микола (...-...), стюляр поч. ХХ ст. із с.Білих Ослав (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.68).

18. ГРИНЮК Юрко (...-...), різьбяр поч. ХХ ст. із м.Надвірної. Успішно навчався різьбленню в школі Богдана Білашевського. Одним із перших започаткував виготовлення різьблених пейзажів, картин побутової тематики. Загинув під час визвольних змагань УПА у Карпатах (Йосипенко М. З різцем у руках // Народна воля. – 1992. – 8 січня. – С.4).

19. ГРИП'ЮК Василь (...-...), тесля-будівничий сер. ХІХ ст. із присілка м.Яремче Дори. Розширив та добудував церкву св.Михайла в рідному селі (Памятники градостроительства и архитектуры УССР. – С.216).

20. ГРИП'ЮК Іван (...-...), тесля-будівничий поч. ХХ ст. із присілка м.Яремче Дори. Закінчив теслярський відділ ремісничої школи в Дорі. У 1920-х рр. збудував придорожню дерев'яну каплицю на подвір'ї монастиря Студитів у рідному селі (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.512; Домашевський М. Історія Гуцуль-

щини. – Т.2. – С.209; Кравченко Я. Іменний показчик народних майстрів-будівничих із Карпатського краю // *Творчі методи народних майстрів-будівничих у дерев'яній церковній архітектурі Українських Карпат XVII – поч. XX ст.* – Дис. канд. – К., 1995. – С.28; Приліп О., Мартинюк Т. Монахи студити на Гуцульщині. – Львів: Свічадо, 1998. – С.14).

21. ГУНДЯК Микола (1885–1943), тесля-будівничий із с.Микуличина. Відомо, що в 1920-х рр. (до 1939 р.) він побудував у рідному селі дерев'яну капличку. Розстріляний фашистами у Станіславі за участь в УПА (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.512; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.362; Кравченко Я. До словника майстрів дерев'яного будівництва Карпат // *Читання пам'яті Святослава Гординського.* – Вип.2-3. – 1999. – С.95).

22. ДОМАШЕВСЬКИЙ Василь (1898–1944), тесля-будівничий із с.Микуличина. У 1930-х рр. збудував одну з придорожніх каплиць у рідному селі. Громадсько-політичний діяч, розстріляний фашистськими окупантами під час Другої світової війни (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.513; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.362; Кравченко Я. Іменний показчик народних майстрів-будівничих із Карпатського краю. – С.33).

23. ЗАЗУЛЬЧАК Микола (11.12.1881 – 5.10.1967), різьбяр із с.Микуличина, майстер писаних столів (збереглося дев'ять) (Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.79; Клапчук М. Писані столи Делятинщини / *Культура та побут населення Українських Карпат.* – С.53-55).

24. ЗЬОЛІА Микола (...-...), тесля-будівничий поч. XX ст. із с.Горішнього Майдану (тепер с.Верхній Майдан). Працював у 1906 р. на будівництві церкви св.Миколая у рідному селі, а також споруджував будівлі селянського двору (Спогади Р.М.Семенюк (1923 р.н.), жительки с.Верхній Майдан, записані автором 12.07.1998 р.).

25. ЙОСИПЕНКО Микола (...-...), різьбяр початку XX ст. із м.Надвірної. Навчався у школі різьби Богдана Білашевського. Після Другої світової війни працював у артлі ім.Рози Люксембург у м.Івано-Франківську (Йосипенко М. З різцем у руках // *Народна воля.* – 1992. – 8 січня. – С.4).

26. КОВБЕЛЬ Микола (...-...), столяр поч. XX ст. із с.Білих Ослав (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.68).

27. КОВЦУНЯК Петро (...-...), тесля-будівничий поч. XX ст. із Делятинщини. Працював на будівництві ансамблю церкви Зачаття Богородиці у с.Білих Ославах у 1922 р. (напис на дзвіниці: побудована у 1922 р. майстром Петром Ковцуняком) (Митці України. Енциклопедичний довідник. – С.716; Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.514).

28. КОСИЛЮ Андрій (1878–1942(?)1944), різьбяр-будівничий з присілка м.Яремче Ямни. Виготовляв писані столи (збереглося три), а також різьбив топірці, ташки, тарілки. Одночасно виготовляв шкіряні речі, займався каменярством. Збудував у Микуличині “репрезентативну у гарному гуцульському стилі” сорокакімнатну віллу (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.514; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.3. – С.350-351; Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.80; Клапчук М. Писані столи Делятинщини / *Культура та побут населення Українських Карпат.* – С.53-55).

В Тилчук. Іменний покажчик народних майстрів дерев'яного будівництва і різьбярства Делятинщини

29. КРАВЧУК Ю. (...-...), тесля-будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із м.Надвірна (Левичний П. Надвірна Василя Свища // Народна воля. – 1996. – 11 жовтня. – С.3).

30. ЛАЗАРЧУК-ЖВИРЯ Іван (...-...), тесля-будівничий початку XX ст. із присілка смт.Делятина Лугу. Будував церкви та споруди селянського двору (за поданням І.Могитича відомості Олексі Бевка) (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.515).

31. ЛАЗАРЧУК Якуб-молодший (...-...), тесля-будівничий поч. XX ст. із присілка смт.Делятина Лугу. Будував церкви та споруди селянського двору (за поданням І.Могитича – відомості Олексі Бевка) (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.515).

32. МАНДИНА М. (...-...), тесля-будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із м.Надвірної (Левичний П. Надвірна Василя Свища // Народна воля. – 1996. – 11 жовтня. – С.3).

33. МЕНДЕЛЮК Ю. (...-...), будівничий поч. XX ст. із смт.Делятина. Зводив в окрузі церковні споруди (Клапчук М., Клапчук В. Храми Надпруття // Літопис Червоної Калини, 1995. – № 4-6. – С.53-54).

34. МИКИТЮК Юрко (...-1953), тесля-будівничий із с.Верхнього Майдану. Працював у 1906 р. на будівництві церкви св.Миколая у рідному селі (спогади Р.М.Семенюк (1923 р.н.), жительки с.Верхній Майдан, записані 12.07.1998 р.).

35. МИРОНЯК Лесь (...-...), будівничий кінця XIX – поч. XX ст. із с.Микуличина. Разом із братом Юрком Мироняком споруджував на Делятинщині церковні будівлі, великі вілли, пансіонати (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.516; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.370).

36. МИРОНЯК Юрко (...-...), будівничий кінця XIX – поч. XX ст. із с.Микуличина. Разом із братом Лесем Мироняком споруджував на Делятинщині церковні будівлі, великі вілли, пансіонати (Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.516; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.370).

37. МУССНОВИЧ П. (...-...), тесля-будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із м.Надвірної (Левичний П. Надвірна Василя Свища // Народна воля. – 1996. – 11 жовтня. – С.3).

38. ПАСІЧНИЙ (...-...), будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із с.Заріччя. Брав участь у будівництві і ремонті дерев'яних церков на Гуцульщині (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.516; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.215).

39. ПЕТРИЩАК Олег (1960 р.н.), різьбяр, художник, учитель із м.Делятина. У 1979 р. закінчив Косівський технікум художніх промислів, у 1989 р. – факультет художньої графіки Одеського педагогічного інституту (Пилип'юк М. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.81).

40. ПЕТРУС Ю. (...-...), тесля-будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із м.Надвірної (Левичний П. Надвірна Василя Свища // Народна воля. – 1996. – 11 жовтня. – С.3).

41. ПИЛИП'ЮК Юрко (...-...), стельмах поч. XX ст. із Делятинщини. Направляв старі вози, сани, корчуги, тачки. Вирізнявся добрим вишколом (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.60).

42. ПОВАРЧУК Микола (...-...), столяр поч. XX ст. із с.Білих Ослав (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.68).

43. САВЧУК Василь (1923 р.н.), різьбяр із м.Делятина, учень будівничого-різьбяря Василя Турчиняка з присілка смт.Делятина Лугу. Разом із різьбярем Миколою Турчиняком працював над різьбленням верхньої частини іконостаса церкви Різдва

Богородиці у смт.Ворохті (1939-1940 роки), іконостасів у с.Посохові, с.Шебалині, с.Баранівці, с.Чортівцях (спогади В.Савчука, записані 20.07.1998 р.).

44. САМБОР Микола (...-...), будівничий поч. XX ст. із присілку смт.Делятина Лугу. Будував хати та церкви (за поданням І.Могитича – відомості Олекси Бевка) (Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.517).

45. СВИЩУК Іван (...-...), різьбяр поч. XX ст. із присілка м.Яремче Дори, директор ремісничої школи в Дорі. Автор різьбленого і випаленого іконостаса церкви монастиря Студитів у Дорі (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.51; Приліп О., Мартинюк Т. Монахи студити на Гуцульщині. – С.16).

46. СЛИЖУК П. (...-...), тесля, різьбяр поч. XX ст. із с.Рафайлова (тепер с.Бистриця). Відомий у селі тесля, брав участь у будівництві церкви св.Юрія у рідному селі у 1924 р. (Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.517; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С. 51).

47. СОРОХМАНЮК Прокіп (Проць Григірчників) (1851–1928), різьбяр із с.Микуличина, майстер писаних столів (збереглося тридцять два), писаних скринь, писаних крісел та ін. (Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.81; Клапчук М. Писані столи Делятинщини / Культура та побут населення Українських Карпат. – С.53-55).

48. СТЕЛЬМАЩУК Михайло (Яремин) (...-...), будівничий кін. XIX – поч. XX ст. із с.Заріччя. Разом із Іваном Бахматом, Василем Бахматом, Василем Вашиком, Данилом Вашиком збудував у 1937-1942 рр. церкву Покрови Богородиці в с.Заріччі за проектом архітектора І.Левицького. Брав участь у будові та ремонті дерев'яних церков на Гуцульщині (Могитич І. Гуцульські майстри-будівничі. – С.510; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.215; Риндер Д. Собор св.Покрови // Народна воля. – 1993. – 10 листопада. – С.4).

49. СТРУК Ю.І. (...-...), тесля-будівничий др. пол. XIX ст. із с.Білих Ослав. Працював у 1990 р. на будівництві церкви у рідному селі (Левицький В., Левицький А. Історія Гуцульщини // Народна воля. – 1993. – 20 липня. – С.3).

50. ТЕФЛЕДЖУК Яків (17.04.1885–1977), різьбяр із с.Микуличина, майстер писаних столів (збереглося десять робіт) (Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.81; Клапчук М. Писані столи Делятинщини / Культура та побут населення Українських Карпат. – С.53-55).

51. ТАРАНТЮК Карло (...-...), різьбяр поч. XX ст. із м.Надвірної. Учасник виставки українських художників 1905 р. у Львові (Будзан А. Різьба по дереву в західних областях України. – К.: АН УРСР, 1960. – С.30, 100).

52. ТУРЧИНЯК Василь (1864–25.07.1939), будівничий-різьбяр із присілка м.Делятина Лугу. Керував будівництвом церков св.Миколая у с.Горішньому Майдані (тепер с.Верхній Майдан) у 1906 р., св.Миколая у с.Стримбі – дату будівництва точно встановити не вдалось, але церква могла бути зведена лише в проміжку між 1906-1910 рр.). Іконостаси та деякі предмети обладнання церкви у с.Верхній Майдан майстер міг виготовити протягом 1906-1934 рр., у с.Стримба – в проміжку між 1910-1934 рр. Церква св.Івана Богослова у прис. Луг споруджена у 1911 р., але на сьогодні зруйнована. Іконостас цієї церкви виготовлявся протягом 1912-1930-х рр. (тепер знаходиться у смт. Битків), бічні вітгарі та інші деталі церковного інтер'єру – у 1936 р.

В Типчук. Іменний покажчик народних майстрів дерев'яного будівництва і різьбярства Делятинщини

(сьогодні зберігаються у церкві Різдва Богородиці смт. Делятина). Церква св.Юрія в с.Дулібах біля Стрия та деякі предмети її інтер'єру створювалися у 1921-1924 рр. Церква собору Богородиці у с.Грушів зведена у 1922-1923 рр. Церква Різдва Богородиці у смт. Ворохта збудована у 1936-1939 рр., а іконостас та предмети обладнання церковного інтер'єру виконані у 1936-1939 рр. До інтер'єрів церков майстер виготовляв іконостаси, проповідниці, сповідальниці, запрестольні крісла та інші деталі церковного інтер'єру.

Він автор набору меблів до залу засідань Повітового Відділу у м.Надвірній, який виготовив у 1932 р. (Будзан А. Різьба по дереву в західних областях України. – С.100; УРЕ. – К., 1964. – Т.15. – С.38; Словник художників України. – К., 1973. – С. 234; Мистецтво України. Біографічний довідник. – К., 1997. – С.595; Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.517-518; Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.81; Кравченко Я. До словника майстрів дерев'яного будівництва Карпат // Читання пам'яті Святослава Гординського. – С.106; Лашук Ю.П. Народний архітектор та різьбяр-декоратор Василь Турченок (Турич) – (1864-1939). Обстеження творчості народного архітектора й різьбяр-декоратора з Підкарпаття. – К., 1955. Рукопис 22 с. Архів Ю.Лашука. – Фоліо. 398; Спогади М.Вексюк, внучки майстра, записані автором 12.03.1998 р., 20.07.1998 р.; Типчук В.М. Мистецькі традиції і новаторство у творчості Василя Турчиняка 1900-1939 років / Дис. канд. мистецтвознав. наук: 17.00.06. – Львів, 2002. – 154 с.).

53. **ТУРЧИНЯК** Микола (13.05.1906–1969), різьбяр із присілка смт.Делятина Лугу. Разом із Василем Савчуком навчався у батька, Василя Турчиняка, різьби по дереву. З різьбярем Василем Савчуком працював над різьбленням верхньої частини іконостаса церкви Різдва Богородиці у смт.Ворохті (1939-1940 рр.), іконостасів у с.Посохові, с.Шебалині, с.Баранівці, с.Чортівцях (спогади В.Савчука, записані 20.07.1998 р.; Спогади М.Вексюк, внучки майстра, записані автором 12.03.1998 р., 20.07.1998р.; Пилип'юк В. Страгора. Книга про Надвірнянщину. – С.81).

54. **ЩЕРБЛЮК** В. (...-...), тесля-будівничий поч. ХІХ ст. із Делятинщини. Працював у 1836 р. на будівництві Дмитріївської церкви в с.Білих Осилах (Митці України. Енциклопедичний довідник. – С.716).

55. **ЯВОРСЬКИЙ** Іван (...-1939), будівничий із с.Заріччя. Разом із будівничим Петром Григорчуком (...- 1947) із с.Річки збудував у 1935 р. церкву Різдва Богородиці монастиря Студитів у присілку м.Яремче Дорі (польові обстеження Я.Кравченка, І.Могитича, В.Слободяна) (Могитич І. Гуцульські майстри будівничі. – С.518; Кравченко Я. До питання створення іменного покажчика народних майстрів-будівничих Карпатського краю // Декоративно-вжиткове та образотворче мистецтво. – Львів, 1991. – №2. – С.102; Приліп О., Мартинюк І. Монахи студити на Гуцульщині. – С.15).

56. **ЯКІВЧУК** М. (1882–1943), різьбяр із Делятинщини, майстер писаних столів. Належав до дорянської групи майстрів-різьбярів (Клапчук М. Писані столи Делятинщини // Комсомольський прапор. – 1990. – 2 червня. – С.3).

57. **ЯКУБ'ЯК** Василь (...-...), різьбяр поч. ХХ ст. із присілка м.Яремче Дори, майстер писаних столів. Виготовляв також касетки, тарілочки, свічники, хрести, топірці, які декорував різьбою та інкрустацією (Клапчук М. Писані столи Делятинщини / Культура та побут населення Українських Карпат. – С.53-55; Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.209).

58. ЯКУБ'ЯК Дмитро (...-...), різьбяр поч. XX ст. із присілка м.Яремче Дори. Виготовляв касетки, тарілки, свічники, хрести, топірці, які декорував різьбою та інкрустацією (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.209).

59. ЯКУБ'ЯК Іван (1857-1940), різьбяр із присілка Яремче Дори, майстер писаних столів. Виготовляв також касетки, тарілки, свічники, хрести, топірці, які декорував різьбою та інкрустацією (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.209).

60. ЯКУБ'ЯК О. (1859–1944), різьбяр із Делятинщини, майстер писаних столів. Належав до доряньської групи майстрів-різьбярів (Клапчук М. Писані столи Делятинщини // Комсомольський прапор. – 1990. – 2 червня. – С.3).

61. ЯКУБ'ЯК Стефан (...-...), різьбяр поч. XX ст. із присілка м.Яремче Дори. Виготовляв касетки, тарілки, свічники, хрести, топірці, які декорував різьбою та інкрустацією. Брав участь у визвольних змаганнях УПА (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.209).

62. ЯРЕМЧУК Петро (син Михайла) (...-...), різьбяр поч. XX ст. із с.Микуличина (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.370).

63. ЯРЕМЧУК Юрко (син Михайла) (...-...), різьбяр поч. XX ст. із с.Микуличина (Домашевський М. Історія Гуцульщини. – Т.2. – С.370).

1. Географічні межі дослідження охоплюють західну частину Гуцульщини – Делятинщину (населені пункти Надвірнянського р-ну) та її перехідну зону (м. Надвірна, с. Верхній Майдан, с. Стримба).
2. Делятинський осередок художньої деревообробки Гуцульщини // Вісник Львівської академії мистецтв. – Львів, 2000. – №11. – С.170-181.
3. На Делятинщині народні майстри виготовляли переважно “писані” столи, рідко скрині-столи. Конструктивною основою “писаних” столів був власне стіл, який складався зі стільниці, шухляд і підніжжя. Горизонтальні площини виготовлялись із двох-трьох ялицевих або смерекових дощок, бокові частини – з яворових чи ясеневих дощок. Ніжки зазвичай були з деревини явора чи ясеня. Столи були високі і довгі, їх довжина майже в три рази перевищувала ширину. Площина стільниці завжди виступала над основою стола. У боковини засувалися одна-три шухляди. “Писані” столи декорувалися різьбленням, інтарсією – викладанням кольоровою деревиною з грушки, сливки, бука. Від способу оздоблення пішла народна назва “писані” столи.

This guide is one of the first attempts to acquaint the people of Deliatyn with previously unknown master-carvers and wood-workers of that area. The fundamental materials for this guide were gathered by the author during 1996-2002 in the territory of Western Huzulschyna.